

Česká zemědělská univerzita v Praze
Provozně ekonomická fakulta
Katedra ekonomiky

Teze diplomové práce

**Ekonomická analýza dotačního programu Nová zelená
úsporám**

Monika Špačková
vedoucí: Ing. Petr Procházka, MSc, Ph.D.

Souhrn:

V první části práce teoreticky popíše nástroje ochrany ovzduší a klimatu. Poté je již popsán samotný program Nová zelená úsporám a to jak jeho průběh a členění programu, tak jeho cíle. V průběhu programu je krátce zmíněn i předchozí program Zelená úsporám.

V další části je provedena analýza úspěšnosti a prorůstových přínosů programu. Analýza bude provedena komparací očekávaných přínosů s oficiálně predikovanými. Zároveň bude provedeno zhodnocení programu na základě přijatých žádostí v programu Nová zelená úsporám 2013.

V praktické části bude provedena případová studie, ve které budou na třech příkladech rodinných domů provedeny varianty řešení pro snížení energetické náročnosti, tak aby odpovídaly jednotlivým oblastem podpory v rámci programu Nová zelená úsporám.

Klíčová slova:

Nová zelená úsporám, dotace, Státní fond životního prostředí, energie

Metodika

Podklady pro zpracování diplomové práce pocházejí zejména z odborné literatury a příslušných zákonů. Zpracované informace slouží k hlubšímu seznámení s dotačním programem Nová zelená úsporám a s dalšími nástroji ochrany ovzduší a klimatu.

V další části je provedena analýza úspěšnosti a prorůstových přínosů programu. Analýza bude provedena komparací očekávaných přínosů s oficiálně predikovanými. Zároveň bude provedeno zhodnocení programu na základě přijatých žádostí v programu Nová zelená úsporám 2013. Data pro tuto část práce pochází z interních dat oddělení reportingu a monitoringu Státního fondu životního prostředí a jejich analýza a indukce jsou provedeny v programu Microsoft Excel 2007 pomocí filtrů a funkcí. Jedná se o vícerozměrné statistické analýzy jako shlukové analýzy, dále tabulky četností, směrodatné odchylky, průměry a variační rozpětí, čili statistické metody deskriptivní statistiky.

V praktické části bude provedena případová studie, ve které budou využity statistické metody jako dynamika časových řad nebo shluková analýza, které budou také zpracovány v programu Microsoft Excel 2007. Pomocí metody vícekritériálního rozhodování bude vždy vybrána nejvhodnější varianta.

Cíl

Cílem této práce je zhodnocení vlivu dotačního programu Nová zelená úsporám na ekonomiku České republiky a to zejména z hlediska jeho úspěšnosti na základě podaných žádostí a pomocí případové studie.

Analýza programu Nová zelená úsporám

V první řadě byla podrobněji rozebrána analýza pan Ing. Miroslava Zámečnicka a Ing. Tomáše Lhotáka s názvem „*Srovnání makroekonomických dopadů národních programů pro zvyšování energetických standardů budov s jinými, státem financovanými alternativami*“. Na základě této analýzy byly stanoveny očekávané přínosy programu pro Českou republiku.

Vzhledem k tomu, že autoři pro své výpočty použili měnový kurz Kč vůči Euru z roku 2012 a skutečný kurz od roku 2014 kvůli intervencím České národní banky neklesá pod 27 Kč/euro a kvůli reformě obchodování s emisními povolenkami, kterou autoři také nemohli předpokládat, budou pravděpodobně reálné přínosy programu Nová zelená úsporám poněkud jiné. Kvůli nedostatku potřebných dat je však obtížné tyto přínosy konkrétně vyčíslit.

Proto byla dále provedena analýza programu dle podaných žádostí. Ke zpracování byly použity podané žádosti v programu Nová zelená úsporám 2013.

Na základě analýz bylo zjištěno, že pomineme-li žádosti na přípravu a realizaci podporovaných opatření, bylo nejvíce podaných žádostí na efektivní využití zdrojů energie (oblast podpory C) a to ve 32 % případů, poté na snižování energetické náročnosti (oblast A) ve 20 % případů a na třetím místě byla se 4 % žádostí výstavba rodinných domů s velmi nízkou energetickou náročností.

Většina žádostí, přesně 57 %, bylo na kombinaci opatření a to na kombinaci v oblasti A a C. Nejvíce žádanou podoblastí oblasti A byla v celých 59 % podoblast A1, tedy ta s nejnižším možným snížením energetické náročnosti, ale také s nejnižšími náklady na pořízení. V oblasti C to byla v 58 % instalace solárních termických systémů, což je také podoblast s průměrně nejnižšími náklady na pořízení v rámci své skupiny.

Nejvíce žádostí přišlo ze středočeského kraje a v tomto kraji bylo také žádáno o druhou nejvyšší průměrnou podporu – 224 685 Kč. Více než tři čtvrtiny žádostí byly před samotnou realizací projektu.

V další části byla provedena případová studie pro zjištění úspory ročních nákladů a emisí CO₂ u tří konkrétních rodinných domů. Vzhledem k tomu, že dle analýzy žádostí bylo nejčastěji žádáno na kombinaci snižování energetické náročnosti a efektivní využití energie, byla i v modelových příkladech navržena tato opatření. Ve všech třech domech bylo navrženo zateplení, výměna oken a použití tepelného čerpadla či solárního systému.

V příkladu jedna byla zvolena varianta A.3, tedy největších úspor potřeby tepla. V této variantě byla navržena výměna oken a dveří, zateplení budovy a výměna stávajícího kotle na koks za nové tepelné čerpadlo.

Hodnota potřeby tepla se po těchto úpravách snížila o 94 %. Tím se ročně uspořilo 29 031 Kč v nákladech na vytápění, což po 30 letech dělá 870 930 Kč. Náklady na pořízení byly odhadnuty na 538 351 Kč, dotace by byla ve výši 300 143, náklady snížené o dotaci by pak činily 238 208 Kč a návratnost investice by byla 10 let. Roční úspora emisí CO₂ by v takovémto případě odpovídala 12 595 kg za rok.

V příkladu 2 se jednalo o rodinný dům s plynovým kotlem, který byl v navrhovaných úpravách zanechán a pouze doplněn solárním systémem. I zde vyšla nejlépe varianta s nejvyšší úsporou potřeby tepla. Ta se po navrhovaném zateplení, výměně oken, dveří a instalaci solárního systému snížila o 84 %. Roční úspory nákladů by v důsledku těchto opatření byly 60 790 Kč, což po předpokládané době životnosti (30 let) dělá 1 823 688 Kč. Odhadované náklady na opatření jsou, vzhledem k větší rozloze domu, vyšší – 1 180 796 Kč, vyšší je ale i případná dotace – 641 488 Kč. Náklady snížené o dotaci tedy činí 539 308 Kč. Roční úspora emisí je v tomto případě 18 575 kg.

V příkladu 3 byla jako nejvýhodnější zvolena varianta A.2, tedy středních nákladů a středního snížení potřeby tepla. Po navrhovaných úpravách včetně instalace solárního systému by došlo k 56% snížení této potřeby. Vzhledem k vysokým nákladům na vytápění u neupraveného domu, který je vytápěn drahou elektřinou, dojde po navrhovaných úpravách k úspoře 96 145 Kč za každý rok, což po třiceti letech odpovídá částce 3 321 000 Kč. Náklady na úpravu domu jsou odhadnuty na 806 800 Kč, dotace na 322 720 Kč. Náklady snížené o dotaci jsou pak 484 080 Kč. Takovéto opatření by přineslo úsporu 28 908 kg CO₂ ročně.

Vzhledem k těmto výsledkům můžeme prohlásit, že program Nová zelená úsporám přinese nezanedbatelné množství peněz do HDP i státního rozpočtu, zvýší se zaměstnanost a tím i odvody pojistného na sociální zabezpečení a také dojde k úspoře emisí CO₂. Jaké budou přesné hodnoty těchto makroekonomických efektů však bude možné přesně vyhodnotit až po skončení celého programu.

Použitá literatura

- [28] DALES, J. H. *The Property Interface. Pollution, Property and Prices*. Toronto: Edward Elgar Publishing Ltd, 1968. ISBN 9781840648423
- [29] JÍLKOVÁ, Jiřina. *Daně, dotace a obchodovatelná povolení - nástroje ochrany ovzduší a klimatu*. Vyd. 1. Praha: IREAS, 2003, ISBN 80-86684-04-0
- [32] Směrnice Ministerstva životního prostředí č. 9/2013 o poskytování finanční prostředků v rámci programu Nová zelená úsporám: pravidla a podmínky poskytování podpory. [online]. [cit. 2015-10-30]. Dostupné z: www.nzu2013.cz/smernice-mzp-c-9-2013
- [33] Směrnice Ministerstva životního prostředí č. 1/2014 o poskytování finanční prostředků z programu Nová zelená úsporám, Příloha I: Základní definice a přehled oblastí podpory v rámci podprogramu Nová zelená úsporám-Rodinné domy. [online]. [cit. 2015-10-30]. Dostupné z: <http://www.novazelenausporam.cz/file/249/prilohy-i-smernice-c1-2014-dodatek-2.pdf>
- [35] TOŠOVSKÁ, E., SIDOROV, E., RITSCHELOVÁ, I. a FARSKÝ, M. *Makroekonomické souvislosti ochrany životního prostředí*. Praha: C.H. Beck, 2010. ISBN: 978-80-7400-308-0
- [36] VEJMĚLEK, J. Česká ekonomika se po celý rok 2012 nacházela v recesi. *Trhy.měsíc.cz*. [online]. 11.3.2013 [cit.2015-10-16]. Dostupné z: <http://trhy.mesec.cz/clanky/ceska-ekonomika-se-po-cely-rok-2012-nachazela-v-recesi/>
- [37] WICKE, L a W. FRANKE. *Umweltökonomie: Eine praxisorientierte Einführung*. München: Vahlen München, 1982. ISBN 9-78-380060-9
- [2] Zákon č. 218 ze dne 27. června 2000 o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla). In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2000, částka 65. Dostupné také z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-218>
- [39] ZÁMEČNÍK, M., LHOTÁK, T. Srovnání makroekonomických dopadů národních programů pro zvyšování energetických standardů budov s jinými, státem financovanými alternativami. *Šance pro budovy – společná iniciativa Centra pasivního domu a České rady pro šetrné budovy*. [online]. květen 2012 [cit.2015-10-16]. Dostupné z: http://www.sanceprobudovy.cz/images/;docs/analyza_ives2012.pdf